The Books of Ezra and Nehemiah

The Books of Ezra and Nehemiah

A Hebrew and Aramaic Reader

The Books of Ezra and Nehemiah: A Hebrew and Aramaic Reader

Copyright © 2023 by Timothy A. Lee

Timothy A. Lee Publishing, Cambridge, England www.timothyalee.com

@Timothy A Lee

@TimothyALeePub

All rights reserved. This publication may not be reproduced, distributed, or transmitted in any form or by any means, including photocopying, recording, or other electronic or mechanical methods, without the prior written permission of the publisher. For permission requests, contact requests@timothyalee.com.

This biblical base text is based on the Westminster Leningrad Codex, which is in the public domain.

Lemma and morphology data are licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International license (CC BY 4.0). This is original work of the Open Scriptures Hebrew Bible project available at https://github.com/openscriptures/morphbb

First Edition 2023

ISBN: 978-1-916854-39-0

Contents

Introduction .	•	•	•	•			•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	vi
Abbreviations		•																	XV
Ezra																			1
Nehemiah		•																	33
Paradigms		•																	77
Glossary		•	•															•	124
Accents Tables																•			139
Maps																			141

Introduction

This is a Hebrew and Aramaic reader for The Books of Ezra and Nehemiah. It is designed as a useful cost-efficient tool for two groups of people. First, for students learning Biblical Hebrew and Aramaic after a year's worth of study this series provides the material to grow in reading ability from the primary texts. Second, this series is designed for pastors, rabbis, scholars, and curious lay people looking to refresh their Hebrew and Aramaic, or use them in preparation for their work of study, preaching, and teaching.

The book immerses the reader in the biblical texts in order to build confidence reading Biblical Hebrew and Aramaic as quickly as possible. The transition from translating basic sentences to reading whole passages and books is a steep learning curve that can be discouraging to students. To help bridge this gap, the reader's generous glosses enable the student with only one year's worth of vocabulary to begin reading whole passages. Specifically, all uncommon Hebrew words that occur 80 times or fewer in the Bible and Aramaic words that occur 10 times or fewer are glossed as footnotes. This enables the reader to continue reading every passage unhindered. Therefore, the book complements traditional language grammars and is especially ideal for beginner and intermediate students learning to read Biblical Hebrew and Aramaic. However, even advanced readers will appreciate the glossing of the rare words, since it saves time reading the text.

The post-exilic books of Ezra and Nehemiah contain fascinating stories. Ezra also contains both Hebrew and Aramaic passages to read. The setting and questions of history deserve much study.

How to use this reader

In order to aid the reader and simplify the reading process, this book contains a collection of useful data around and within the main body of text. Information includes:

- The glossing of uncommon words that the reader might not know or struggle to recall.
- The morphological parsing of difficult forms.
- Potentially difficult proper nouns shaded in grey.
- $\bullet\,$ Qere readings are listed with vowels in the margins

This reader includes basic glosses and morphology when relevant in footnotes. These are displayed in two separate levels of footnotes. The primary level contains the glosses of all the rarer words, and if necessary their morphology. The secondary level is only for displaying complex morphology of common words that might be useful for beginner and intermediate readers.

Glossing

All uncommon words are glossed with English translation possibilities in the primary footnotes. These less frequent words are defined as the Hebrew words that occur 80 times or fewer in the Hebrew Bible, and the Aramaic words that occur 10 times or fewer. It is assumed that after one year's study, a student

will know the common words. These 386 distinct lexemes occur 5,694 times in The Books of Ezra and Nehemiah. This accounts for 72.3% of the 7,872 Hebrew words found in the books. These 72 Aramaic lexemes occur 724 times in the books which accounts for 72.3% of the 1,193 total Aramaic words found in the books. Alphabetical lists of these common words may be consulted in the glossaries for both languages found among the appendices of this book.

For example, in Genesis 1:1, we encounter the word בְּבֶּלְאשׁים. The word is uncommon, occurring only 51 times in the Hebrew Bible. Therefore, it is glossed in the primary footnotes. The lexeme behind the word is in bold type בּאשׁים. After the underlying lexeme, basic English glosses are supplied followed by the frequency of the lexeme in the Hebrew Bible in parentheses. These glosses contain the main translation possibilities for the word. They are consistent throughout the reader, not context specific. This means they are suitable for memorising as the readers works through the book. It also means a reader learns not to depend too heavily upon glosses, given a word can have an unusual, or very specific meaning determined by the context.

The glosses are primarily those of BDB.² I have lightly updated the language and translations offered. The glosses offer the more common translations of the words, though context is key for meaning. Given these glosses are primarily for the general reader, a dictionary such as HALOT is recommended where exegetical points are under question.³ These glosses are spelled according to British English.

(51)

¹ According to the Westminster Leningrad Codex base text and MorphHB parsing scheme adopted by this book.

² Frances Brown, S. R. Driver, and Charles A. Briggs. *The Brown-Driver-Briggs Hebrew and English Lexicon. With an appendix containing the Biblical Aramaic.* London: Oxford University Press, 1906.

³ Ludwig Köhler et al., eds. *The Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament (2 Volumes)*. Leiden: Brill, 2001

a באשית (f) first, beginning, chief.

The primary footnotes are alphabetical, not numerical. They restart at a on every new page and chapter. If a word appears multiple times in a single page, then subsequent occurrences will refer to the first gloss using the same alphabetical footnote mark. For example, בְּבֵאשִׁית בּיִבְּאשִׁית.

For verbs that primarily occur in stems other than Qal, these are listed without vowels and in square brackets. If a verb generally does not occur in Qal, but exists in the Qal stem in either qaṭal or yiqṭol moods, even if only once, then I retain the vowels. Hence you will find [קקב], because even though it is common in the Qal passive participle form קקבן, it is primarily found in the Picel stem, and never occurs in Qal qaṭal or yiqṭol.

Parsing

a באשית (f) first, beginning, chief. b [קוה] to collect. (2) ni.~juss. (51)

qal juss. 3ms רֶבְה

Abbreviations

1 first person

1cp first-person common plural 1cs first-person common singular

2 second person

2cp third-person common plural
2fp second-person feminine plural
2fs second-person feminine singular
2mp second-person masculine plural
2ms second-person masculine singular

2p second-person plural

3 third person

3cp third-person common plural
3fp third-person feminine plural
3fs third-person feminine singular
3mp third-person masculine plural
3ms third-person masculine singular

3p third-person plural

abs. absolute coh. cohortative

com./c. common (gender)

const./con. construct d. dual fem./f. feminine

fp feminine plural fs feminine singular

hi. hiph^cil

hisht. hishtaph^cel
hitp. hitpa^cel
hitpalp. hitp^calp^cel
hitpol. hitp^col^cel
ho. hoph^cal

impf. yiqṭol (imperfect)

impv. imperative inf. infinitive juss. jussive

masc./m. masculine

mp masculine plural ms masculine singular

 $egin{array}{lll} \mbox{ni.} & \mbox{niph}^{c} \mbox{al} \mbox{} \mb$

pass.

pf. qaṭal (perfect)

passive

pi. pi^cel pil. pilcel pilp. $pilp^{c}el$ plural pl. $pol^{c}el$ pol. $polp^{c}al$ polp. participle ptc. $pu^{c}al$ pu.

	٠	٠
VV	1	1

Abbreviations

pul. pul^cal sg. singular suf. suffix

wqtl. weqaṭal (sequential perfect) wyqtl. wayyiqṭol (waw consecutive)

Abbreviations used in Aramaic sections

1 first person

2 second person

3 third person

pf. perfect

impf. imperfect

impv. imperative

inf. infinitive

ptc. participle

emp. emphatic

abs. absolute

const./con. construct

pass. passive

pe. pe^cal

pei. pe^cil

 $\begin{array}{ll} pa. & pa^{c}el \\ ha. & haph^{c}el \end{array}$

ho. hoph^cal

aph. aph^cel

isht. ishtaph^cel

hitpe. hithpe^cel

hithpa^cal hitpa. itpa^cal itpa. saph. saphcel shaph^cel sha. itpe^cel itpe. ith. ithpo^cel hitpol. hithpo^clel itpol. ithpo^clel $ishaph^{c}el$ isha. singular sg. pl. plural d. dual

masc./m. masculine fem./f. feminine

com./c. common (gender)

suf. suffix

1cs first-person common singular 1cp first-person common plural

2 mssecond-person masculine singular 2mpsecond-person masculine plural 2 fssecond-person feminine singular 2fp second-person feminine plural 3 msthird-person masculine singular third-person masculine plural 3mp3 fsthird-person feminine singular 3fp third-person feminine plural third-person common plural 3cp 2cpthird-person common plural

2p second-person plural 3p third-person plural

-		
ms	masculine singular	
mp	masculine plural	
fs	feminine singular	
fp	feminine plural	

Abbreviations

xix

עורא

לכורש מלד פַרָּס דְבַר־יְהוָה מִפֶּי יִרְמִיָּה הַעֵּיר • יְהוַה אֵת־רוֹחַ כִּרִשׁ בַּכַל־מַלְכוּתוֹ וְגַם־בִּמִכְתַּבִּ וַיַּעֲבֶר־קוֹל בַּה אַמַּר כַּרָשׁ מֵלֶךְ פַּרָס כַּל מַמַּלְכָוֹת הָאַרֶץ בַּי נַתַן לִי יִהוָה אֵלֹהֵי הַשַּׁמַיִם וְהָוּא־פַּקָּד עַלַיֹּ לְבִנוֹת²־לְוֹ יָהי? אַלֹהֵיוֹ עִמֹּוֹ וָיַעַל ּ לִירוּשַׁלִם אֲשֵׁר בִּיהוּדֵה וִיבְוֹּ אלהי 4 וְכַל־הַנִּשָׁאַר מָכַל־הַמָּקמוֹת ֹ ַנֶר - שַׁם יִנַשָּׂאוּהוּ ׳ אַנִשֵּׁי מִלְמוֹ בַּכֵּסֵף וּבְזָהָב וּבִרְכְוּשׁ וּבִבְהֵמֶת עִם־הַנְּדָבָה ּ לְבֵית הָאֶלֹהִים אֲשֵׁר בִּירוּשָׁלַם: ַ זַיַּלְוּמוּ רַאשֵׁי הַאָּבוֹת לֵיהוּדַה וּבְנִימָן וְהַכּהַנִים וְהַלְוָיָם בּ האַלֹהַים אַת־רוּחוֹו בִירוּשֶׁלֵם: יהוה בְיבִיהֶם בִּכְלֵי־כֶּסֵף בַּזָּהֵב וּבַמּגְדַנוֹת ּ לְבֵד עַל־כָּל־הָתְנַדֵּבוּ: אֶת־כְּלֵי בית־יִהוָה ויתנם 10 ניוציאָם 11 כּוֹרָשׁ מֵלֶךְ פַּרָס עַל־יַרַ 8 נַיִּוֹצִיאָם 12

1

a אור to rouse oneself, awake. (80)

b מְלְתָּב writing. (9)

c property, goods. (28)

d בְּרֶבֶּה (f) voluntariness, freewill offering. (26)

e מְּנְדְּנָה (f) choice or excellent thing. (4)

f to incite, be willing. (17)

g treasurer. (1)

יו qal inf. con.

² qal inf. con.

³ קבר qal juss. 3ms

⁴ עָּלְה qal juss. 3ms

⁵ ⊓ qal juss. 3ms

^{6 713} gal ptc. ms abs.

 $[\]gamma$ pi. impf. 3mp + 3ms suf.

⁸ עלה qal inf. con.

⁹ **%3** hi. pf. 3ms

יו qal wyqtl. 3ms + 3mp suf.

¹¹ **\\$\\$** hi. wyqtl. 3ms + 3mp suf.

יַלְבָּלְ עַׁר יִשְׁבֵים בַּעְבֵּל עַׁר 26 הַנְּנִים בּעָבַּל עַר 26 אַחַבֵיו הַחֵזֵיקוּ ²⁷ לַמִּזְרַח ּ וְהַמָּגָהַל ּ הַיּוֹצֵא ּ: בּ הַתִּלְעֵים מִהָּה שׁנִית מִנְּנֵר הַמִּנְהֵל ּ הַנָּרוֹל הַיּוֹבֵא ּ וְעַר בּאָעַל וּ שַּׁעַר הַסּוּסִים הֶחֶזִּיקוּ הַבַּּהְנִים 28 ביתו: וַאַחַרַיו D ַבַּמִּוֹרֶח: שַער ־שֵׁלֵמִיָה וָחַנַוּן בֵּן־צָלֶף הַשְּׁשֵׁי ּ מִדָּה[ּ] אחביו החזיק משלם 31 אחרי החויק מַל עַד־בִּית הַנְּתִינִים ּ וְהַרֹּכְלֻים ּ וַנֵּד וֹבֵין עַלְיֵתוֹ ³² וּבִּוֹן יִילְיֵתוֹ הַפְּנַה הַחַזֵיקוּ הַצּׂרְפָּים¹ וְהַרֹכְלֵים⁴:

33 וַיְהָּי כַּאֲשֶׁר שָׁמַע סַנְבַלֵּט כִּי־אֲנַחְנוּ בוֹנִים'³ אֶת־הַחוֹמָה וַיַּחַר ּ לוֹ וַיִּכְעֵס™ הַרְבֵּה וַיַּלְאֵגִּי עַל־הַיְּהוּדִים: 34 וַיָּאמֶר וּ לִפְנֵי אֶחָיו וְחֵיל ּ שְׁמְלוֹן וַיֹּאמֶר מָה הַיְּהוּדִים הָאֲמֵלְלֶים ּ עֹשִׁים ּ הַיַעַזְבׁוּ לְהֶם הַיִּזְבָּחוּ הַיְכַלָּוּ בַּיּוֹם הַיְחַיְּוּ אֶת־הָאֲבָנֵים מֵעֲרַמְוֹתף הַעַבֵּר וִהֵמָּה שִׂרוּפִוֹת ּ: 35 וִטוֹבְיֵה הַעַמֹּנִי אֵצִלְוֹּי

```
a נְתִינִים temple servant. (17)
```

אַחֲלָיו

אַחַרֵיו

b מוֹנְת place of sunrise, east. (74)

c מְּנְדֵּל tower, fortress. (49)

d קוֹה (f) measure, measurement. (54)

е үй sixth. (28)

f אָשְׁכָּה (f) chamber. (3)

g צרפי goldsmith. (1)

h לֶבֶל to go about, trade. (17)

i 기구하다 Miphkad. (1)

j עליה (f) roof chamber. (20)

k (f) corner. (29)

^{1 77\$} to smelt, refine, test. (33)

m by to be vexed, angry, provoke. (54)

n לְעֵג to mock, deride. (18)

o תל rampart, fortress. (18)

p אמלל weak, feeble. (1)

q אֲרֵמְה (f) heap. (11)

r אָצֶל beside, near. (61)

¹ ☐ qal ptc. mp abs.

² XX; qal ptc. ms abs.

³ qal ptc. mp abs.

^{4 777} qal wyqtl. 3ms

⁵ קשָׁד qal ptc. mp abs.

^{6 🎙 🖺} qal pass. ptc. fp abs.

וַיּאמֶר גַּם אֲשֶׁר־הֵם בּוֹנִּים¹ אִם־יַעֲלֶה שׁוּלֶּל ּ וּפְּרֵץְּ^d חוֹמֵת אַבנִיהֵם: פ

\$\$ שְׁמַע אֶלֹהֵינוּ בִּי־הָיֵינוּ בוּזְּהּ וְהָשֵׁב חֶרְפָּתָם ׁ אֶל־ראשָׁם וּתְנֵם ּ לְבִזָּה ּ בְּאֶרֶץ שִׁבְיֶה ּ: 37 וְאַל־תְכַס ּ עַל־עֲוֹנָם וְחַפָּאתָם מִלְפָנֵיְדְּ אַל־תִּפְּחֶה ּ כִּי הִכְעִיסוּ ּ ּ לְנֵנֶד הַבּוֹנִים ׄ: 38 וַנִּבְנֶה ּ אֶת־תַחוֹלָּה וַתִּקְשֵׁר ּ כָּל־הַחוֹמָה עַד־חֶצְיָהִ וַיְרֶי לֵב לָעָם לַעֲשְׂוֹת ּ: פּ

ַנְיהֵי כַאֲשֶׁר שָׁמֵע סַנְבַלֵּט וְטוֹבִיָּה וְהָעַרְבִּים בּי־עִלְתָה אֲרוּכָה ּ לְחֹמֵוֹת וְהָעֵּשְׁרוּדִים בִּי־עִלְתָה אֲרוּכָה ּ לְחֹמֵוֹת יְהִשְּׁלֵם בִּי־תַּלְחָה אַרוּכָה ּ לְחֹמֵוֹת יְהוּשֶׁלָם בִּי־תַּלְם בִּירוּשֶׁלָם מְאָר: ¹נִיִּקְשְׁרְוּ כָּלָם יַחְדָּוֹ לְבִוֹא לְהִלְּחֵם בִּירוּשֶׁלָם וְלַעֲשְׂוֹת ּ לִוֹ תּוֹעֲה ּ: ¹נִנְתְפַּלֵל אֶל־אֶלֹהֵינוּ נַנְּעָמִיר מִפְּנֵיהֶם: ¹נְיִמֶם וֹמָם וֹמָם וֹנְתָם וְלִיְלָה מִפְּנֵיהֶם: ¹נְיֵּאמֶר יְהוּדְּה בָּשְׁמְוֹר בְּה וֹאֲנַחְנוּ לְא נוּלֵל נִּלְּה מִפְּנֵיהָם בִּירוּ וְאֵנַחְנוּ לְא נוּלֵל

a שוּעָל fox. (7)

b probreak through. (49)

c בּוֹלָה (f) contempt. (1)

- d קרְבָּה (f) reproach. (73)
- e 777 (f) spoil, booty. (10)
- f שְׁבְיָה (f) captivity, captives. (12)
- g קּהְה to wipe, wipe out. (34) ni. juss. 3fs
- h by to be vexed, angry, provoke. (54)
- i probind, tie, conspire. (44)

- a אַרוּכְה (f) healing of a wound, restoration. (6)
- b The to break through. (49) qal pass. ptc. mp abs.
- c **DNO** to stop up, shut up, keep close. (13)
- d קשׁר to bind, tie, conspire.
 (44)
- e אוֹטָה (f) wandering, error. (2)
- f מְשְׁמְר custody, jail. (22)
- g אוֹלְים by day, daily. (51)
- h ウザウ to stumble, stagger, totter. (63)
- i burden-bearer. (5)

¹ ☐☐ qal ptc. mp abs.

² $qal\ impv.\ 2ms + 3mp\ suf.$

^{4 7} qal wyqtl. 1cp

⁵ עַשָּׂה qal inf. con.

⁴

^{1 [}חלל] hi. pf. 3cp

² קבר qal wyqtl. 3ms

³ עְשָׂה qal inf. con.

בֵית־טוֹבִיֶּה הַחְוּץ מָן־הַלְּשְׁבֶּה ּ: • נְצִּמְלָּה ּ וַיְטַהְרוּ הַלְשָׁכִוֹת ּ נָאָשֵׁיבָה ؒ שָּׁם כְּלֵי בֵּית הָאֶל הִים אֶת־הַמִּנְחָה וִהַלְבוֹנָה ּ : פ

10 נְאֵדְשָׂה ﴿ כִּי־מְנְיִוֹת · הַלְּיִיֶם לֵּאׁ נִתְּנָה וַיִּבְרְחְוּי · מִּשְׁרִבְּה ּ הַמְּנָיִם יְהַמְשׁרְרִים ﴾ עשִׁי ּ הַמְּלָאכֶה:

11 נְאָרִיבָה · אֶת־הַסְּנָיִם · וָאַמְלְּה · מַהִּנַע 。 נַאָּמְרָה · מַהְּוּע 。 נַעְזַב
בּית־הְאֵלֹּהִים וְאֶקְבְּצֵׁם › וְאַצְמִהֵם ׳ עַל־עִמְדְם · יַּבְּנָן יְוֹהַתִּירוֹשׁ יְתַיִּצְהָר
בִּית הְּאֵלֹיִה הַבְּיִאוּ מַשְשַׂר ׁ הַדְּנָן יְוֹהַתִּירוֹשׁ שֶׁלֶמְיָה הַכּּהֵן
לְאוֹצְרְוֹת יוֹ : 13 נְאוֹצְרָה יוֹ עַל אוֹצְרוֹת שׁ שֶׁלֶמְיָה הַכּּהֵן
נְצְרֵוֹת בָּוֹ הַמְּנְיָה כֵּי נָאֲמָנִים נָחְשָׁבוּ וַעֲלֵיהֶם לַחְלָקְק
לַאֲחֵיהֵם : פּ

14 זָכְרָה²-לֵּי אֶלֹהֵי עַל־זָאת וְאַל־הֶּנְמַחף חֲסָרֵי אֲשֶׁר עָשֶׂיתִי⁹ בְּבֵית אֱלֹהֵי וּבְמִשְׁמֶרֵיוּ: ¹⁵ בַּיָּמֵים הָהֵמָּה רָאֵיתִי⁰¹ בִיהוּדָה וּ דְּרְכִים²-גִּתּוֹת¹ וּ בַּשַׁבָּת וּמְבִיאֵים

```
a אָשְׁבָּה (f) room, chamber,
hall. (47)
```

b לבנה (f) frankincense. (21)

c מְּנָת (f) portion. (7)

d The to go through, flee. (65)

e ביב to strive, contend. (67)
qal wyqtl. 1cs

f prefect, ruler. (17)

g אָרוּעַ why? (72)

h למד standing place. (6)

i מְעָשֶׂר tenth part, tithe. (32)

j 77 corn, grain. (40)

k קירוש new wine. (38)

ו אָדֶּרְר fresh oil. (23)

m אוֹצְוֹת treasure, treasury, storehouse. (79)

n 74% to lay up, store up. (5) hi. wyqtl. 1cs

o **Tab** secretary, scribe. (54)

p מָלֶק to divide, share. (56)

q מְּחָה to wipe, wipe out. (34) hi. juss. 2ms

r מְּשְׁמְר custody, jail. (22)

s it to tread, march. (63)

t \mathbf{n} (f) wine press. (5)

י קמו wyqtl. 1cs

² It hi. wyqtl. 1cs

³ קמן wyqtl. 1cs

⁴ שיר pol. ptc. mp abs.

⁵ עְּשָׂה qal ptc. mp con.

⁶ קבץ qal wyqtl. 1cs + 3mp suf.

⁷ אָמָד hi. wyqtl. 1cs + 3mp suf.

⁸ **7⊃** qal impv. 2ms

⁹ עְשָׂה qal pf. 1cs

¹⁰ק qal pf. 1cs

הָעֵרמִוֹת ּ וְעֹמְסֵים ּ עַל הַחֲמֹדִים וְאַף זִין עַנְבִים ּ
הַּעֲרמִוֹת ּ וְעֹמְסֵים ּ עַל הַחֲמֹדִים וְאַף זִין עַנְבִים ּ
הָּעֲנִים ּ וְכָל מַשָּׁא ּ הִּמְבִיאִים יְרוּשָׁלָם בְּיִוֹם הַשַּּבְּּת
מְבִיאִים דָּאג ּ וְכָל מֻכֶּר ּ וּמֹכְרֶים ּ בַּשַּבְּת לִבְנִי יְהוּדָה
הִּבִיר הָרֶע הַזֶּה אֲשֶׁר אַתֶּם עֹשִּׁים ּ וְמִחְלְלִים
אֶת וֹבִי וֹם הַשַּבְּת: 1 וְאָדְיבָה אַשֶּׁר אַתָּם עֹשִּׁים ּ וְמְחַלְלִים
אֶת בְּלֹים הַשַּבְּת: 1 וְבָל הָעֵר הַלְּבְּה הַוֹּאֹת וְעַל הָעֵיר
אֵל הִינוּ אָת כָּל הָרָעָה הַוֹּאֹת וְעַל הְעֵיר
הַזְּאֹת וְאַתֶּם מוֹסִיפִים חָרוֹן יַ עַל־יִשְׂרָאֵל לְחַלֵּל לְחַלֵּל אָת הַבְּלְהַתְי. פּ

a מֵרְמָה (f) heap. (11)

b to load, carry a load. (9)

c کین grape(s). (19)

d אָּנָה (f) fig, fig tree. (39)

e NWD load, burden, lifting, tribute. (38)

f [עוד] to bear witness, testify.
(40)

g Tip to sell. (80) qal inf. con. + 3mp suf.

h provision, food. (4)

i 🔭 fish. (19)

j מֹבֶּר merchandise, value. (3)

k ביב to strive, contend. (67) qal wyqtl. 1cs

^{1 7} noble, late. (13)

m קרון (burning of) anger. (41)

n אָלל to be or grow dark. (2) qal pf. 3cp

o do to lodge, pass the night, abide. (69)

p רֶבֶל to go about, trade. (17)

q מְמְכָּר sale, ware. (10)

r [עוד] to bear witness, testify. (40) hi. wyqtl. 1cs

s אוי שווע why? (72)

t dolodge, pass the night, abide. (69) qal ptc. mp abs.

u שָׁנָה to repeat. (9)

י קמר al wyqtl. 1cs

² עְּשָׂה qal ptc. mp abs.

³ TIP qal impf. 3mp + 3mp suf.

1cp	2fp	2mp	3fp	3mp	1cs	2 fs	$2 \mathrm{ms}$	3 fs	$3 \mathrm{ms}$		1cp	2fp	2mp	3cp	1cs	2 fs	$2 \mathrm{ms}$	3 fs	$3 \mathrm{ms}$		
24 P	רַנְאַאֶּנֶר	בניא איני	במאאבר	ゴスドじ	スポロス	いたがが	LON'S SKUD	いいがな	スポン		בואלי האלילי	מאצטן	ロコメドロ	i i i i i i i i i i i i i i i i i i i	֓֜֝֜֝֜֝֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֟֜֜֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֟֜֜֝֓֓֓֓֓֓֓֓	ひがない	いながい	はがなに	2 4 5 7 7		Qal
2 K Du	רַבְּצֵאבֶר	いながれ	これがあい	えんご	スピロス	いながが、	LON NE	これがある	るよう		נכוציאנו										$ m Niph^cal$
200 N	ריבואַאָטָה ד	いないと	בומאאבום	IN IN IN	スピロス	いないと	スピロコ	いいいが	28 D	yiqto	נואייצוני	LUX KU	ロコスドロ	2 2 2 2 2 2 2 2	מאאני	コスドロ	TAK TAK TO	コダドロ	2 K C	qat	$\mathrm{Pi^{c}el}$
25 P	רְטְצֵּצְנְר	スないコ	בולאיאיטט	Z Z Z Z	スピンス	ゼ ド じ り	スピンコ	スピロコ	2 K C	l (Imperfec	מאאנו		ロコスぱひ	12 KU	JAKE JAKE	コスぷひ	コスぷひ	コススロ	ZEC	al (Perfect)	$Pu^{c}al$
NE COLO	עלאאָאטטט	スペジココ	בולאאָגיבטט בולאאָגיבטט	がいいつ	スピロコス	ברהאאל.	スポプリコ	NE COLO	Z K C T I	t)	יואאָטייו	ריימאמטיו	ביימאגיייו	はいられる。	ָרֵתְמֵצֵּאָרֵי,	בעמאמרו	בְאַצְּטֵחְ	コダネジココ	いにいばいる		${ m Hitpa^cel}$
	ײַמְאָאֶרֶה										רמאאנו	רמאארו	במאאמם	ביביאיאי ביביאי	רמאארי	רמאַצר	ゴスポンゴ	コダングロコ	にながら		${ m Hiph^cil}$
スポロコ	רַלְצָּאנֶר	ריליאצר	ריליאָאניי	ガルび	スピコス	ריליאאר	スピンコ	にごがめ	スポンプ		וימאאנו	במאמר!	רמאאנים	בייאצר ביי	רמאארי	במאאר	コスポンコ	コペポジコ	これがい		$\operatorname{Hoph}^{\operatorname{c}}$ al

$3 \mathrm{ms}$	fs s	0 91	fp	O 01			fp	$_{ m mp}$	fs	${ m ms}$	
にいず	מאואר מאואר מאואר	מאנא מאנא מאנא	ב ה ה ה ה ה ה ה ה ה ה ה ה ה ה ה ה ה ה ה	ב ב ב ב ב ב ב ב ב ב ב ב ב ב ב ב ב ב ב	Ž Ž	Z.			CAN C	2 2 2 3 3 3 3	
انشتا	ימאארר ימאאר	ביאלים האלים מלים			2 2 2 3 3	ន្តនា	רַבְּאֶצֶנְר	にはずる。	に位置され	LªNN LªNN	
Licks Licks			ראייטטָ אַמְאָאוֹר Passi	ב ב ב ב ב ב ב ב ב ב ב ב ב ב ב ב ב ב ב	Infinit אַצֶּי Activ	Infiniti XXD	コルスポン	ガルじ	がない	2 K C	111
ينيى رېښې د رازانيې ازانيې د د د د د د د د د د د د د د د د د د د	ממאארו	ם אנטט טטעטטט	מָמֵצְ Passive Participle		Infinitive Absolute אַצֶּעְ אַבְּעָּאָ Active Participle	Infinitive Construct מְצָא מָצָא	!				mineranie
اننطقيم رستنو)			פ מְתְמַצְצוֹת מִתְמַצִּצוֹת	מתמאצים מתמאצים מתמאצים	בינים איא בינים איא	្ឋាជីត្តិនេះ to	בוְאֵצֵּטְהָה	にいらずが	にいらぎが、	にいらずる	
ביים אַצ			ממאיגות ממאיגות ממאיגות	ם איא ום מטאיא מטט		ביאיא	בוְאֶאֶנֶה	いればいる。	いながら	いいいい	
בי בי אָצ בי טאָצ	ממאָגר ממאָגר ממאָגר	ממאי ממאי ממאי			Z Z	LAN LAN					

Glossary

This glossary lists all words occurring 80 or more times in the books. Their familiar nature means that they are not glossed in the main text itself.

```
לתא behind, after. (714)
  מתא another, other. (166)
                                  □ father. (1213)
   enemy, to be hostile אָיַב
                                  וֹאָבֶּוֹ (f) stone. (273)
        to. (282)
   ליל ram. (156)
                              Abraham. (175)
    1.8 nothing, not. (788)
                                 וֹן lord. (328)
   man, humankind,
                                 man, humankind.
                                      (552)
        husband. (2184)
                               דֹמָת (f) ground, land.
    78 surely, only. (161)
                                      (225)
  to eat, consume.
                                 Lord. (445)
                                 להב to love. (209)
    not, no. (724)
                                אָבֶּרוֹן Aaron. (347)
    god. (245)
                                  ווא light. (121)
    to, into, toward.
        (5510)
                                  (f) ear. (187)
  these. (746) אָלֶה these.
                                  □ brother. (630)
God, gods. (2598) אֱלֹהִים
                                 סחב. (970) אַן סחב.
```

ڄُارِ	to burn. (117)	شْرتد	to drink. (217)
	ת		Ÿ
بَرْك	midst. (418)	À٣Ā	to be satisfied; satisfy.
תועבה	(f) abomination. (117)	שָּׂדָה	(97) field, land. (320)
תוֹרָה	(f) law, instruction. (219)	שום	to put, place, set. (581)
תַתַת	under, below, instead of. (505)	הָּמַח	to rejoice, be glad. (156)
הָנִיד	continuity, continually. (104)	שָׂמְחָה	(f) joy, gladness. (94)
	J (= v =)	שַׂר	prince, ruler. (421)

Aramaic Glossary

This glossary lists all words occurring 10 or more times in the Aramaic sections of the books. Their familiar nature means that they are not glossed in the main text itself.

*	man, humankind. (25)
then, thereupon. (57)	אָנְתָּה you. (15)
ליתי there is, there are. (17)	ברע earth. (21) הַּאָּ to come. (16)
god, God. (95)	
These. (14)	Babylon. (25)
to say, tell, command. (71)	ה house. (44)